

سرطان دهانه رحم چیست؟

سرطان بیماری است که سلولهای بدن را درگیر می کند. در این بیماری سلول ها به طور غیر طبیعی رشد می کند و تشکیل یک غده یا توده را می دهند. تومور ها خوش خیم یا بدخیم هستند. تومورهای بدخیم می توانند به نقاط دیگر بدن نیز منتقل شوند و آن اندام ها را نیز درگیر کنند. دهانه رحم سوراخ تنگی در پایین ترین قسمت رحم است که به مهبل یا واژن باز میشود. سرطان دهانه رحم یکی از شایع ترین سرطان های دستگاه تناسلی زنانه است. که ۸۰ درصد این نوع سرطان در سنین ۳۵-۵۵ سالگی اتفاق می افتد.

علل و عوامل

سرطان دهانه رحم به وسیله نوعی عفونت به نام ویروس پاپیلما (عامل زگیل) ایجاد می شود. در اغلب موارد سیستم ایمنی بدن این ویروس را ظرف ۱-۲ سال محدود می کند اما در بعضی از زنان این عفونت ادامه می یابد و باعث تغییر در سلولهای دهانه رحم می شود و بعد از چند سال منجر به سرطان دهانه رحم می شود زنان در معرض خطر شامل:

۱- عدم انجام به موقع و مرتب تست پاپ اسمیر (اکثر مبتلایان به این سرطان در ۵ سال گذشته تست پاپ اسمیر انجام نداده اند).

۲- روابط جنسی در زنان با سن پایین

۳- سیگار کشیدن

۴- مصرف قرص های ضد بارداری یا

استفاده از آی یو دی

۵- داشتن سابقه خانوادگی در این بیماری احتمال

مبتلا شدن را تا ۲-۳ برابر افزایش می دهد.

۶- داشتن مقاربت با مردی که ختنه نشده است.

۷- داشتن چندین شریک جنسی

زنانی که شوهرانشان چندین شریک جنسی دارند.

۸- ابتلا به سایر بیماری های مقاربتی مانند تبخال

تناسلی

۹- ضعف سیستم ایمنی یا بیماری که داروهای

سرکوب کننده سیستم ایمنی مصرف میکنند .

۱۰- پایین بودن سطح اجتماعی - اقتصادی

علامین بیماری

بدخیمی دهانه رحم در ابتدا بدون علامت است ولی

معمولا در پاپ اسمیر کشف می شود. وجود علائم

زیر در یک خانم در سنین باروری هشدار دال بر

مراحل پیشرفته سرطان رحم می باشد.

۱- خونریزی های نا منظم بین سیکل های قاعدگی به

صورت لکه بینی، ترشح آغشته به خون، خونریزی

خفیف و ظهور خون پس از ادرار

۲- خونریزی بعد از نزدیکی و درد در خلال مقاربت

۳- درد لگنی و ترشح خونی بد بو

۴- کاهش وزن، کم خونی، ورم در اندام ها

۵- آبیکی شدن و افزایش ترشحات ناحیه تناسلی

۶- خونریزی تناسلی بعد از یائسگی

۷- طولانی شدن دوران قاعدگی با خونریزی بیشتر

تشخیص

معاینه لگن و پاپ اسمیر بهترین راه تشخیص است .

پاپ اسمیر یک تست غربالگری است که تغییرات

سلولی را در دهانه رحم سریع تشخیص می دهد .

این تست ۳ سال بعد از شروع مقاربت جنسی در کلیه

خانم هایی که مقاربت جنسی دارند و یا رحم آنها

برداشته نشده است به صورت مرتب هر سال باید

انجام شود که قسمتی از ترشحات دهانه رحم برداشته

شده و روی یک اسلاید شیشه ای کشیده می شود و

مورد آزمایش قرار می گیرد در صورتی که در سه سال

متوالی نتیجه پاپ اسمیر طبیعی باشد، توالی انجام

پاپ اسمیر به هر سه سال یک بار تغییر می یابد . در

صورتی که نتیجه پاپ اسمیر غیر طبیعی باشد پزشک

ممکن است از وسیله مخصوصی به اسم کولپوسکوپ

برای معاینه دقیق تر دهانه رحم استفاده کند و در

صورت لزوم نمونه برداری انجام شود .

انجام پاپ اسمیر نباید حین قاعدگی باشد .

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان قلب الزهرا (س) و کودکان شهید حجازی

کد: ۰۳ - ۳۱ - EP - PA

سرطان دهانه رحم

تنظیم کننده: مریم کیالی - کارشناس پرستاری

کلینیک سلامت - زمستان ۱۳۹۹

ناظر کیفی: آرزو پایچی - کارشناس ارشد پرستاری

منابع: کتاب پیشگیری و تشخیص زودرس سرطان و کتاب برنامه

ملی کنترل سرطان سازمان بهداشت جهانی

زمستان ۱۳۹۹

مراقبت بعد از عمل

در صورت التهاب، قرمزی و ترشح از بخیه‌ها به پزشک مراجعه شود. ممکن است تا مدتی ترشحات خونی وجود داشته باشد.

اگر خونریزی بعد از این زمان مجدد ایجاد شد به پزشک مراجعه شود.

از بلند کردن اجسام و رانندگی تا زمان دستور پزشک اجتناب کنید.

عمل جراحی مانع انجام فعالیت جنسی نمی‌شود شروع مجدد آن را از پزشک خود سوال کنید. ترشحات بد بوی واژن خونریزی بسیار شدید از واژن باید گزارش شود.

اگر تخمدان‌ها برداشته شود دچار علائم یائسگی خواهید شد که شامل قطع قاعدگی و بروز حالت‌های گرگرفتگی می‌باشد لذا باید با دستور پزشک از داروهای هورمونی استفاده کنید.

پیش‌آگهی

در صورتی که تشخیص به موقع صورت گیرد و درمان آغاز شود سرطان به خوبی قابل کنترل است اما در صورت عدم درمان سرطان به نواحی اطراف مثل غدد لنفاوی و بافت‌های نزدیک به لگن منتشر می‌شود.

بهتر است این تست در فاصله روزهای ۱۲-۱۸ سیکل قاعدگی انجام شود. حداقل ۴۸ ساعت قبل از آزمایش پاپ اسمیر بیمار نبایستی از پماد‌های واژینال استفاده کرده باشد و ۴۸ ساعت قبل از آزمایش از نزدیکی کردن خودداری کند.

مراحل سرطان دهانه رحم

مرحله اول: سرطان فقط محدود به دهانه رحم است

مرحله دوم: سرطان به قسمت‌های بالاتر یعنی خود رحم منتقل شده اما از لگن خارج نشده است

مرحله سوم: سرطان به قسمت‌های پایین‌تر از دهانه رحم یعنی دیواره لگن منتقل می‌شود بنابراین باعث انسداد جریان ادرار می‌شود و عروق لنفاوی لگن را درگیر می‌کند

مرحله چهارم: سرطان به اندام‌های دیگر داخل یا خارج از لگن انتقال یافته است و مثانه، کبد، مقعد و ریه را درگیر می‌کند.

درمان

سرطان رحم به کمک عمل جراحی، پرتو درمانی شیمی‌درمانی و یا ترکیبی از این سه روش درمان می‌شود.

در عمل جراحی کل رحم به همراه دهانه رحم برداشته می‌شود.